

rende § 4. Jeg skal derfor nu tillade mig at udtale de Anskuelser, hvortil den stedfundne Forhandling giver mig Anledning. Det var vistnok efter megen Tvivl og nøie Overveielse af Forholdene, at Regjeringen i sin Tid skred til at udgive den provisoriske Forordning. Man holdt sig overbevist, om at den maatte være nødvendig, for at være retfærdig, men den var nødvendig, fordi der dengang let kunde have indtraadt Tilfælde, og jeg skulde meget feile, om der ikke allerede var indtraadt Tilfælde, hvor den menneskelige Følelse i høj Grad maatte opføres, naar en saadan Ret til at tage Indsiddere til sig, som Forordningens § 5 indrømmer i op- og nedstigende Linie, ikke havde været indrømmet. Det ligger i Sagens Natur, at de Krigsforhold, som dengang indtraadte, maatte foraarsage mangfoldige Banzfæligheder for mange Familier i at finde deres Udkomme, deres Ophold paa den sædvanlige Maade, og at dette naturligtvis tillige let kunde fremkalde saadanne Tilfælde, hvor en Søn, en Datter, en Svigerføn eller Svigerdatter, en Fader eller Moder maatte søge til sine nærmeste Slægtninge, for der at finde Underhold. Da der nu tillige, saavidt jeg veed, var indtruffet i et enkelt Tilfælde, at en saadan, med den naturlige Følelse stemmende Ret til at modtage saadanne Slægtninge, havde mødt Modstand, saa maatte man under de daværende Forhold finde en stærk Opfordring til at forebygge, at slike Tilfælde oftere indtraadte. Jeg troer, at selv om indret saadant Tilfælde var indtruffet, vilde der dog have i de daværende Forhold været tilstrækkelig Anledning til at forhindre, at et saadant Tilfælde nogenstunde skulde kunne indtræffe; og jeg troer, at allerede derved vil Bestemmelsen i den første Passus af § 5 i den provisoriske Forordning være retfærdiggjort. Jeg kom desuden til den Overbevisning, at denne Paragraph egentlig ikke gjorde nogen Forandring i de bestaaende Contractforhold, men snarere maatte anses som en Forklaring af de bestaaende Love; — thi man maa dog vist erkende det for meget tvivlsomt, om Forældre og Børn kunne henregnes til „Indsiddere“, og om det ikke snarere maatte ligge i de naturlige Begreber, at saadanne nære Slægtninge

maa kunne tages tilhuse, uden at man derved overstrider de Bestemmelser, som Lovgivningen havde fastsat mod Indtagelse af Indsiddere. Den anden Deel af den omhandlede § 5, der ogsaa ved første Diekast kunde see ud som et Indgreb i de bestaaende Contractforhold, staar i nær Forbindelse med Bestemmelserne i den første og anden Paragraph af den provisoriske Forordning. Disse Bestemmelser bleve givne, for at gjøre det muligt for Sogneforstanderskaberne at opfylde den Forpligtelse, som lovmæssigt efter de givne Bestemmelser paahvilede dem for at skaffe Huusly saavel for Fatige som for dem, der ikke selv kunne forskaffe sig Huusly. Den Byrde, som denne Forpligtelse under de daværende Forhold kunde paadrage Sogneforstanderskaberne — og det var dog naturligt, at deattes i Bestidelse af Magt til at kunne opfylde denne Forpligtelse — den Byrde, som denne Forpligtelse kunde paadrage dem, vilde under hine Forhold vistnok have været dobbelt følelig, og det sandtes derfor, at der var megen Anledning til at lette Sogneforstanderskaberne, til at lette Communerne den Byrde, som de kunde have af en saadan Forpligtelse, dersom den i hyppige Tilfælde skulde blive fordret opfyldt. Det er en saadan Lettelse, den anden Passus af § 5 gif ud paa. Det synes derhos, at det i Almindelighed ikke har kunnet være Hensigten med Bestemmelsen i de Contracter, som forpligte Fæsterne til ikke at tage Indsiddere tilhuse — at udelukke den Paagældende fra at tage saadanne Personer tilhuse, som dog hørte hjemme i Sognet, eller som der skulde have Ophold. — Jeg troer saaledes at have anført, hvad der kunde siges til Refærdiggjørelse af den provisoriske Anordning, saaledes som den kom ud, og jeg vilde fra mit Standpunkt ansee det for i høj Grad beklageligt, dersom der kunde være Tale om, at en saadan Forordning, efterat den engang var udkommen, skulde tilbagetages. Derimod er det en ganske anden Sag at give Forordningen en saa væsentlig, en saa høist betydelig Noviseelse som den, der er tilfugt ved den under anden Behandling vedtagne § 4. Jeg deler i det Hele de Anskuelser, som den ærede 6te Rigsdagsmand for Kjøbenhavn (Mourier)